

FOSSEY, Karel, beambte (Diksmuide 22 januari 1894 - Schoten 4 december 1955).

Fossey woonde als boekhandelsreiziger in Sint-Jans-Molenbeek, was ook actief in een Werkmans- en Studiekring en leider van de liederavonden in het Patronaat.

Tijdens een poging tot grensoverschrijding gevangenomen te Diest (29 februari 1916), kwam hij terecht in het kamp voor burgerlijke gevangenen te Holzminden (29 september 1916). Hij was er helper in de door V. de Doncker opgerichte Vlaamse Bibliotheek. Hij zocht contact met de Vlamingen in Göttingen (1917) voor de verbreiding van Onze

Taal en van Vlaamse dag- en weekbladen. In september 1917 kreeg hij een afzonderlijk bibliotheeklokaal met leeszaal en binderij; hij beschikte over ruim 1.500 boeken en stuurde ook uitwisselingszendingen naar de werkkommando's. De flamingant Fossey werd in oktober 1917 als kerkzanger weggewerkt. Hij organiseerde toen in de leeszaal 's zondags liederavonden (december 1917). Hij schreef in *Onze Taal* drie bijdragen over wantoestanden in Holzminden (januari, maart en mei 1918). Een daarvan werd opgenomen in de *Gazet van Brussel* en in *Vlaamsch Leven*. Zijn laatste prestatie in Holzminden is de organisatie geweest van wetenschappelijke voordrachten op woensdagochtenden. De aanwezigen waren vrijgesteld van zwaar werk.

Eind augustus 1918 werd Fossey uit Holzminden vrijgelaten. In Keulen trad hij op als bemiddelaar tussen Vlaamse arbeiders en overheid. Hij ontmoette er Borms en kwam met hem op 16 november in Brussel terug. Op 3 januari 1919 werd hij daar gearresteerd met een koffer clandestiene blaadjes: nr. 4 van *De Vrije Stem*, het Manifest aan het Vlaamsche Volk en de Open brief aan de Koning. Op 16 december 1919 werd hij veroordeeld tot tien jaar hechtenis. Op 15 maart 1920 werd hij te Leuven opgesloten. Hij was er voorzanger in de kapel en tevens redactiesecretaris van het gevangeniskrantje (hoofdredacteur was Borms).

Fossey verloofde zich op 9 december 1920 in de gevangenis met Anna Mortelmans, die a. het mogelijke deed om hem vrij te krijgen. Dat gebeurde pas op 3 september 1921. Als klap op de vuurpijl werd Fossey verplicht om tien maanden militaire dienst te doen, hoewel hij reeds in 1914 officieel was vrijgesteld, bovendien vrij van dienst was volgens de wet van 3 mei 1919, omdat hij meer dan vijftien maanden in Duitsland gevangen had gezeten en ten overvloede beroofd was van zijn burgerrechten en dus geen soldaat mocht zijn.

Fossey werd, kort na zijn demobilisatie secretaris van het Vlaamsch Front. In juli 1929 werd hem de leiding toevertrouwd van het Werk der Boekverspreiding van het Algemeen Nederlands Verbond. Tot midden 1944 zond dit 4.355 kisten (120.000 kg) boeken (circa 75.000 delen) en tijdschriften (circa 8.500 volledige jaargangen en 325.000 losse nummers) naar Vlaanderen. Tegen vergoeding van de verzendingskosten werden deze verdeeld over bibliotheken, scholen, ziekenhuizen e.a. instellingen van openbaar nut. Het volledig verslag van deze activiteit, op 1 juli 1944 door Fossey afgesloten, berust in het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven te Antwerpen.

Fossey week in september 1944 uit naar Duitsland en werd daar in juli 1945 aangehouden. Na 18 maanden voorarrest werd hij door de Krijgsraad te Brussel op 22 januari 1947 in het proces van de Bormscommissie veroordeeld tot zeven jaar hechtenis. Op 26 juli 1950 werd hij vrijgelaten.

WERKEN: *Uit het leven van een gevangene, 1916-1926* (typoscript, berust in het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven, Antwerpen). VIC VAN DEN BERGHE